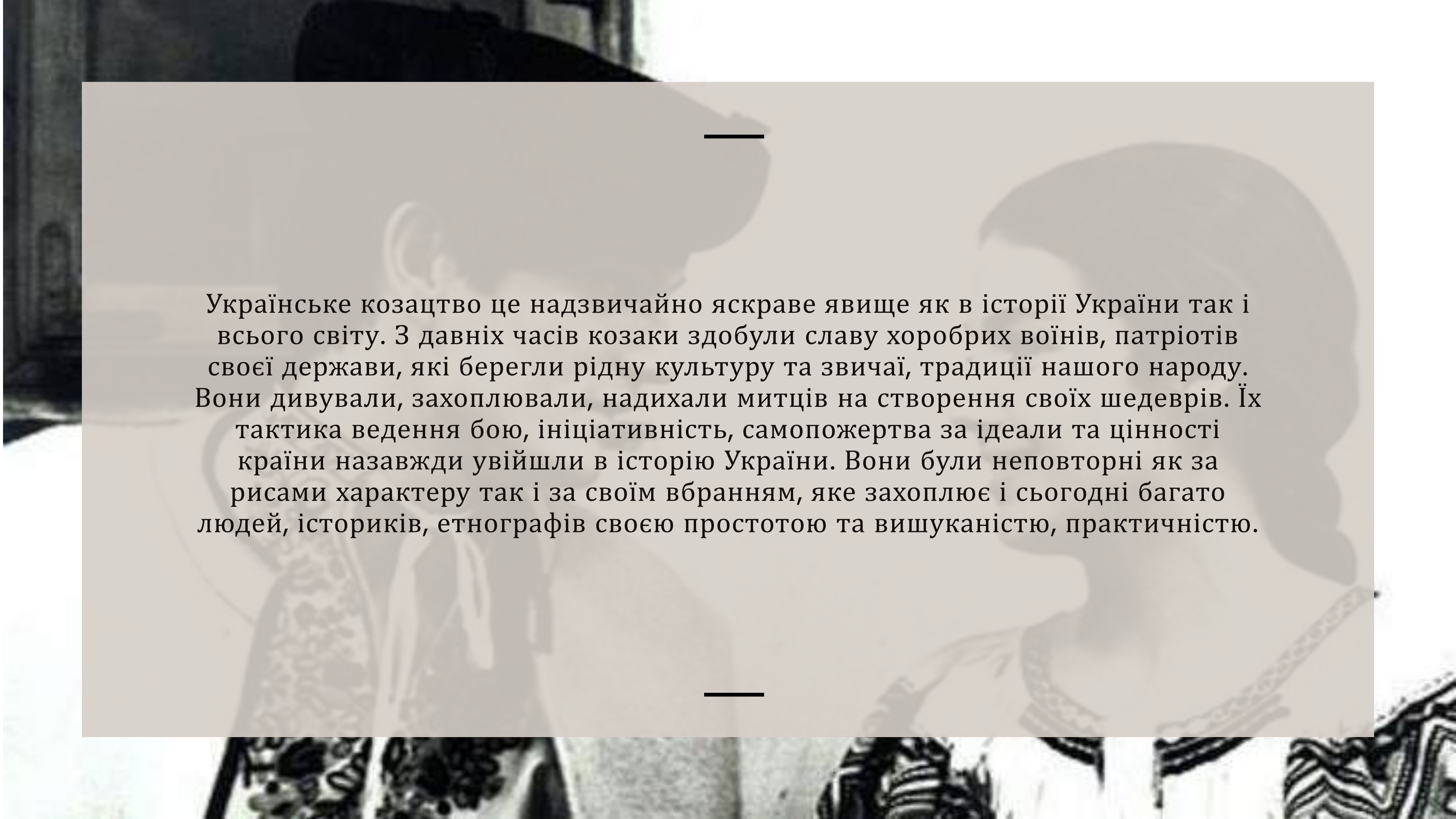

Одяг та їжа козаків

Українське козацтво це надзвичайно яскраве явище як в історії України так і всього світу. З давніх часів козаки здобули славу хоробрих воїнів, патріотів своєї держави, які берегли рідну культуру та звичаї, традиції нашого народу. Вони дивували, захоплювали, надихали митців на створення своїх шедеврів. Їх тактика ведення бою, ініціативність, самопожертва за ідеали та цінності країни назавжди увійшли в історію України. Вони були неповторні як за рисами характеру так і за своїм вбранням, яке захоплює і сьогодні багато людей, істориків, етнографів своєю простотою та вишуканістю, практичністю.

Одяг козаків

Формування одягу козаків відбувалося на основі українського традиційного вбрання. Загалом він повинен був бути таким, щоб не сковував рухів людини і був пристосованим до різного клімату. У 18 столітті козацький одяг складався з двох головних частин — жупана та черкески. Взагалі на початку появи козаків їх одяг був досить простий: низька каракулева шапка з суконним вехом; опанча чи кобеняк (рід плаща); каптан з червоним вовняним поясом, за який запихали малу люльку; полотняні або суконні шаровари; юхтові чоботи. Часто у вбранні зустрічалися елементи, які виконували захисну функцію. Одяг на «дротах» із вшитими залізними дротиками оберігав власника від ударів холодною зброєю.

Козацький одяг поділявся на буденний та парадний. Для поштиву буденного одягу використовували домоткане полотно, дешеві сорти сукна, шкіра, дерев'яні, кістяні, металеві ґудзики. Для парадного одягу використовували цінні хутра соболя, куниці, рисі. Дороге взуття шилося з високоякісної шкіри — сап'яну. Ґудзики робили з срібла, перлів, дорогоцінних каменів. Парадний одяг козаків був предметом їх гордості. Козацька старшина носила такий одяг щоб привернути увагу до козацького життя й спонукати сміливців шукати слави на Запорозжжі. Таким одягом захоплювалися у багатьох країнах світу.

У 1763 році гетьман Кирило Розумовський підписав спеціальну інструкцію щодо козацького одягу. Жупан мав бути суконним, темно-синім з червоними вилогами, підперезаний червоним поясом, під ним — білий пів жупанок і білі штани з чорною смушевою околицею й низьким дном. Плащ мав бути синім. Але все ж традиційним одягом українських козаків завжди вважалися кармазиновий жупан, широкі шаровари, червоний або синій пояс, чоботи, шапка з суконним дном. Ми всі пишаємося нашими козаками, їх славетною історією. Вони є прикладом для сучасних і майбутніх поколінь українців, які є нащадками великого українського народу.

Їжа козаків

Однією з особливостей харчування козаків було незначне споживання печеного хліба, адже борошно не завжди було в достатній кількості. Крім того, випікання хліба вимагало великої кількості людей, значних витрат праці й часу. Популярною їжею на Січі були кашоподібні страви з різних зернових. До столу подавали: соломаху, тобто житнє борошно, густо зварене з водою й засмажене олією; тетерю — рідку пшоняну кашу, до якої під час кипіння додавалося кисле житнє тісто, у крутому вигляді тетеря вживалася з риб'ячою юшкою, жиром, молоком чи просто водою. Тетеря подавалася до обіду й була улюбленою стравою козаків. Ще споживали щербу — рідко зварене борошно на риб'ячій юшці й братко, рідку пшоняну кашу з домішкою пшеничного чи будь-якого іншого прісного тіста замість кислого житнього.

Козаки полюбляли посмакувати й мамалигу — тісто з пшона та кукурудзи, яка вживалася без солі, але із солоним сиром (бринзою), а іноді з шматком баранини, висушений або зав'ялений із сіллю; це м'ясо було схоже на балик. Рецепт приготування мамалиги козаки перейняли від молдавських і татарських чабанів. Деякі методи консервування козаки запозичили в татар. Молоко переробляли на сир і масло. Для зберігання продуктів використовувалися льохи з льодом.

Дякую за увагу

